

PREDICATORIULU SATEANULUI ROMANU.

Scriere periodica

pentru

predici si alti articuli din sfer'a besericéscă.

Cuventu funebreale

rostitu de protopopulu Sâbiului I. V. Rusu, la inmormentarea cassariului bancei c. r. austriace din Sâbiu **Gavriilu I. Vajda** de Soosmező (Glodu) — in 4 Febr. 1869.

*Mai bene este a merge la cas'a
plangeri, decatn la cas'a ospetiului;
pentru ca acest'a este sfersitul a
totu omului; si celu viu va pune
ce e bunu in anim'a sa.*

Eccles. c. 7. v. 3.

Prea onorata si trista adunare!

Gelnici ascultatori!

Ne apropiaramu de intunecosulu si liniscitul mormentu spre a predá repausului osamentele unui prea iubitn barbatu alu nostru. Veniramu dîcu se depunemu la mormentulu acestui meritatu barbatu tributulu stimei si recunoscentiei nóstre, cu care detorimu virtutiloru ori-carui barbatu romanu, meritatu prein faptele sale, meritatu prein serviciile sale, facute in interesulu statului, patriei si natiunei!

In atari momente de condolentia, ne aducemu amente de o prea frumósa datina dela vechiulu si marele poporu romanu. Acestu poporu atátu de gloriosu, atátu de renumitu in lume, avea acea datina nobila, cá inmormentarile barbatilorn meritati in publicu, nu numai cá le efectúă cu

cea mai solemnă pompa, ci încă cu acea ocaziune se țineau și panegirice, mai multe cuventări funebrele, în cari se enărau și descriau cu colorile cele mai viue și mai atrăgătorie virtuțile și faptele lor.

Acést'a o faceau Românii deîn motivulu, că pre de-o parte se arete devotamentulu și pietatea cuvenită catra umbrele marilor bărbați, cari au apusu de pre scen'a lumii și sî-au lasatu memori'a nepierit'oria; de alta parte că prin ace'a se dé exemple de imitare și pentru alții, pentru viitorime, pentru posteritate. Unu altu poporu și mai vechiu, Egiptenii încă 'și onoráu după m'orte cu distinctiune barbatii și cei meritati. Esistá adevă la ei unu tribunalu, unu areopagu, carele aveá misiunea de a judecă despre virtuțile și faptele omului în viétia, și déca pre cutare 'lu aflau bene meritatu preîn faptele și virtutile sale, atunci corpulu său remasitele pamentesci ale acelu'i a le imbalsamáu, că se nu mai putrediescă ci se se păstredie și conserve cá *mumie*. Éca dara, geln. asc., respectulu, on'orea și stim'a, ce o dadéau pop'orale vechi barbatiloru și distinsi preîn fapte bune și virtuti publice.

Dar' atari exemple nobile aflamu noi nunumai în vechime, ci chiaru și la pop'orale moderne, cele înaintate în cultura. Pop'orele moderne cele culte încă 'și dovedescu prin diverse semne de distinctiune, stim'a, pietatea și devotamentulu seu facia cu aceli bărbați repausati ai lor, a căror'a frunte f'u încununata cu merite publice nevescedite; asia prin redicarea de monumente și statue, prin glorificarea lor prin epopee și versuri!

De atari motive condusi ne adunaramn și noi geln. asc., în giurulu acestui sicriu, că cu anima patrunsa de dorere, se depunemu tributulu recunoscintei și stimei n'ostre la

umbr'a unui veteranu barbatu si fiu alu natiunei nóstre! Éca aici, in acestu sicriu jacu osamentele, jacu remasitiile pamentesci a prea amatului nostru confrate *Ioanu Gavriilu Vajda* de Sóosmező fostu ces. reg. cassariu la banc'a austriaca de aici, carele dupa o bóla grea si indelungata, dupa-ce se provediú cu sântele taine, 'si terminà cursulu vietiei sale in prim'a fauru a. c. in etate cãm de 59 ani. Trist'a lovitura, in urm'a càrei'a, trebui a se despartí înca înainte de mórtea sa de amat'a-i socia (*Elisabet'a Vajda* nascuta Foliovicu) cu carea a vietuitu unu síru de ani frumosi in cea mai mare concordia si fericire pamentésca, — déca cumv'a este pre paméntu vre-o fericire, — i-a ranitu prea adâncu anim'a lui semtitória, carea batea atátu de tare pentru dèns'a. Pierderea soçiei sale î-i infipse rane cu multu mai adânci, decâtu cá se se póta vindecá, si in atare stare i-erá fórté greu a'si poté aflá mangaiare, î-i grabira in modu visibilu cursulu vietiei, i debilitara poterile trupesci; — debilitarea poteriloru, devenindu din dî in dî mai mare, mai semtitória, mai periculósa, in urma î-i curmá firulu vietiei! Pre cându sufería inca astfeliu pre patulu doreriloru, dícea adeseori catra amicii sei, cá ar' dori, cá Domnedieu se-i mai lungésca firulu vietiei, numai pentru aceea, cá se mai póta aduce sierfe materiale pre altariulu culturei natiunale, pre lânga cele puçine aduse pan' acum, cari, cum diceá repausatulu, *se cuprendu in declaratiunea ultimei sale voientie.*

Crediu dar' cá asiu fí nedreptu, cându cu ast'a ocaziune trîsta, n'asiu amentí unele din acele virtuti pretiöse, cu cari s'a distinsu repausatulu in viéti'a sa. Asiu fí nedreptu, dícu, pentru ca cându asiu retacé unele din acele virtuti, mi-s'ar' poté aruncá in facia, cá nu dau omagiulu cuvenitu *vîrtutiloru*, ce infrumsetiéza pre unu moritoriu in lumea ast'a desiérta,

nestatornica si de multe ori amagitória! Me sentiú deci detoriu, a schitiá anii, macaru unelê din faptele si virtútile repausatului, pre câtu adeca acele, mi-a potutu fi mie cunoscuté. Nu numai cá vorbele si faptele repausatului dovediau *blandetia, modestia, amóre, bunetatea animei*, ci inca in nobil'ai anima mai bateau si alte sentimente nobile, voiú se dícu: *sentimentele religiositatiei, moralitatiei si natiunalitatiei*, sentimente, cari insoçite de fapte corespundietórie, i câscigara unu nume frumosu si respectatu, unu nume demnu de nobil'a si meritat'a familia, din carea 'si trageá originea. Dovéda invederata, cá in nobil'a-i anima domniau sentimentele *religiositatiei si moralitatiei*, e nu numai intregu cûrsulu vietiei salê private sociale si publice, celu nepetatu, ci cunun'a acestoru virtúti o puse prin ultimele sale *fapte si dispositiuni*: cându din puçin'a sa avere câscigata cu mare sudóre si abnegatiune, testá órecari sumusióre si in favórea ajutorarei unoru beserice romane serace, o jertfa acést'a, ce meríta tóta stim'a si apreitiurea.

Dovéda mai incolo, cá in nobil'a-i anima batea cu ardóre si foculu celu nobilu si nestersu alu iubirei *de natiunea sa*, e — cá nece in momentele din urma nu si-a uitatu, cá o natiune numai prin cultura se póte si ferici si prosperá, ér' cultur'a cea adevérata se capeta in scóle bene organizate, condusu de acéstu motivu, sacrificá o parte considerabila din averea s'a in favórea *scólei române din loculu nascerei sale: Glodu* *) ér' alta parte o sacrificá pentru crearea unoru stipendia, spre a vení in ajutoriulu teneriloru romani, lipsiti de mediulóce, cari studiéza pre la scóle. Spiritulu seu a fostu redicatu pre de asupr'a frecáriloru confesiunale

*) *Glodu* (Sóósmézö) de unde'si trage originea sa intrég'a familia a Vajdaesciloru.

cari atât de reu sdruncinēja sinulu natiunei nóstre; elu a fondatu stipendiele acestea pre sém'a teneriloru Romani *fora deosebire de confesiune*. Acestea suntu fapte intru adeveru umane si natiunali, cari repausatului i-au câscigatu unu meritu nevesceditu, unu nume scumpu, unu nume vecinicu, unu nume ce-lu va glorificá posteritatea recunoscatoria. Prin aceste fapte si virtuti repausatulu dede unu esemplu nobilu, demnu de imitatiune din partea tuturoru acelor'a conationali ai nostri, pre cari Domnedieu i-a benecventatu cu *stări materiale mai favoritoare*, si carii nu voiescu a trai numai pentru presente, care curêndu trece si apune, ci voru a trai pentru posteritate, pentru viitorime, care nu trece nece apune si nu voiescu a trai in fine numai pentru sene, ci si pentru folosulu *natiunei si religiunei!*

Altu documentu despre viu'a interesare a repausatului facia de prosperarea culturei si nutritura semtiului filantropicu — e si ace'a fapta démna de tóta consideratiunea si apretiuirea: cá densulu a mai oferitu órecari sumusióre si in favórea „Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ facându-se membru fundatoriu a aceleia, cum si in favórea ajutorarei instituteloru filantropice si anume a spitaleloru civile din Sâbiu, si din Clusiu. Preste totu repausatulu a sacrificatu pre altariulu natiunei, de 10,000 fl. v. a.

Deci abstragându geln. ascultatori! dela serviciulu celu îndelungatu, ce l'a facutu repausatulu in unu síru frumosu de ani, in interesulu patriei si a statului, singuru numai celea susu pre scurtu însiratele fapte înca 'lu facu demnu, cá noi confratii, conationalii si amicii lui cu totii, nu numai se depunemu tributulu stimei si recunoscientiei nóstre la mormentulu lui, ci totu odata se versamu si câte o lacrima ferbinte,

câte o lacrima de iubire fratiésca la acestu sicriu, in care jacu osamentele unui prea stimatu, prea iubitú confrate alu nostru; ér' in anemele nóstre se-i redicamu unu monumentu de pia *aducere amente!*

Dar batédu ór'a fatale a despartírei; repausatulu in Domnulu s'a smulsu din braçiale rudeniiloru, amiciloru, cunoscutiloru si iubitiloru sei: deci prin debil'a mea vóce, — dupa nobilitatea si bunatatea animei, ce l'a caracterisatu in totu decursulu vietiei sale, — nu lipsesce a'si luá ultimulu remasu bunu si a dá imbraçisariile si urárele din urma tuturoru iubitiloru si amiciloru sei. Si cu deosebire nu'si póte uitá de tóte rudeniele sale, si mai alesu de iubitulu seu nepotu *Ladislau Vajd'a*, secretariu guberniale, carele din departare a alergatu a-lu ajutá si mângaiá in ból'a sa si acum éراسi alérge de nou încóce spre a-lu petrece la loculu de repausu. Nu'si póte uitá repausatulu în acestu momentu tristu nece de fratele seu *Gavrilu* si de alte rudenie ale sale din Glodu, Franceni, Prislopu si din mai multe alte locuri precum si de némurile din partea iubitei sale sócia — din famili'a Folioviciesciloru si de alti amici ai sei, cu cari au petrecutu in viétia si cari l'au cercetatu si mangaiatu si in patulu indelungatei sale bóle, nu'si póte uitá nece de acei barbati onorabili, colegi ai sei, cu cari a servitu la olalta patriei si statului si cu cari in frumósa armonia fratiésca si-a petrecutu in viétia. Toturoru acestor'a le oftéza bene-cuventarea si darulu celui de susu pofindu-le fericire pamentésca si dupa ace'a fericire eterna!

In urma prin debilulu mieu versu se adreséza catra intregu onoratulu publicu, carele a binevoitu a-lu onorá in momentele din urma multiumindu-i pentru ast'a onóre din urma,

Deci geln. ascultatori se-i uramu repausatului in Domnulu iubitelui nostru confrate! cá sufletulu lui celu nobilu se tréca la patri'a eterna, la locasiurile fericiteloru, ér' trupulu lui se pauseze in sênulu pamêntului pana la invierea comuna; *fia-i tierin'a usóbra si memori'a eterna!* Aminu.

Predica pentru Dominec'a a XXIII dupa Rosalie.

„Dis'a Domnulu, vindeti avuti'a vóstra si dati elemosina, faceti vóue pungi, cari nu se inveciescu, comóra care nu se impucinéza in ceriuri.“

Ev. Luc'a XII. v. 33.

Mântuitoriulu lumei, Domnulu nostru Isusu Christosu cu tóte faptele sale divine, cu tóte invetiaturile sale salutare nu a tientitu la altu cev'a, decátu la ace'a, cá pre ómeni se-i faca intiepti a-'si fososi viéti'a asié, cá se ajunga la fericirea eterna. Opulu î-i erá maretiu, grandiosu, inse impreunatu cu multe greutati, cu multe obstacule. Omeneea erá legata mortisiu de pamentu, de lume si de vanitatile ei. A o redicá pre acést'a la o sfera mai inalta si mai sublima pentru carea erá creata, oh acest'a nu erá In cru usioru. La acést'a se recereau poteri divine si 'intieptiune nemarginita. Cu acést'a intieptiune nemarginita pasiesce Isusu si in sant'a Evangelia de astadi si aréta avutiloru, cum se se póte între averile lumei, cá se nu'si pérda sufletulu. — „Dati elemosina — díce Isusu — faceti-ve vóue pungi, cari nu se inveciescu, comóra care, nu se impucinéza, in ceriuri.“

Si eu I. m.! purcediendu din aceste cuvinte a dulcelui rescumperatoriu me voiu nisuí a ve aréta astadi a) ca elemosin'a este scutitória de pericle între averile lumesci; si b) ca elemosin'a este ajutatória catra fericirea eterna,

Fiti — ve rogu — cu luare aminte!

I.

Pre ómenii seclului presinte i-a incungiuratu poft'a de avere, cá o apa mare amenintiatória, carea ii amenintia cu innecare. Avere, — avere, — si numai avere este singur'a oftare a animei celoru mai multi moritori. „Avere — d'icu ei — cáci numai asié vomu poté duce o viétia placuta plina de dulceti si desmerdatiuni lumesci. Éca I. A. ! cu ce cuvinte ni-i representa pre acesti'a intieptulu Solomonu: „Veniti dara, si se ne desfatamu cu bunatatile cele de acumu, si se ne servimu cu faptur'a, cá cu teneretiele degrabá. De vinu de multu pretiu si de miruri se ne implemu si se nu ne tréca flórea aerului, se ne incununamu cu flori de trandafir, pana nu se vescediescu — cá acést'a este partea nóstra!“¹⁾

Ómenii acesti'a dara nu dorescu se se nutrésca cu bunuri spirituale, ci cu dulceti si desmerdatiuni lumesci; nu voiescu a-si stemperá setea cu apa, carea o a creatu Domnedieu anume spre acestu scopu ci cu vinu pretiosu; nu privescu la Isusu ca Elu a fostu incununatu cu spini pentru mantuirea loru, ci ei dorescu a fí incununati cu flori de trandafir; nu cugeta la posturi, ci la ospetie grase; nu la rugatiuni, ci la musica, jocuri si vanitati lumesci — cáci acést'a este partea loru — precum d'icu ei.

Cá ce va fí apoi cu viéti'a loru venitória? Ce se va intemplá cu sufletulu loru dupa ce se voru finí tóte aceste lumesci — cáci aceste voru trece, voru avé capetu si inca póte mai ingraba, decâtu cumu aru cugetá ei? Ce va fí apoi, ... apoi?

Oh acést'a este o alta intrebare!

Acesti'a 'si — ieu ale sale cele bune pana ce suntu in viétia si se uita despre sufletulu seu. Ei, precum d'íce Iobu.

¹⁾ Int. Sol. II. 6—9,

„si-au finitu intru bunatati viéti'a s'a si in odihn'a iadului au adormitu“ ¹⁾).

Cu acést'a slabitiune omenésca s'a ocupatu mai de multe ori dulcele rescumperatoriu, căci a vediutu ce periclu infioratoriu amenintia sufletulu omului din poft'a necumpetata de avere?

Intru unu locu a sântei scripture atâtu de aspru se esprime faéa de avutii lacomi, încátu se vede a-i eschide de totu dintru imperati'a lui Domnedieu. „Mai lesne este a intrá camilei prin urechile acului, decâtu avutulu se intre intru imperati'a lui Domnedieu díce Isusu ²⁾).

Si óre pentru ce atât'a asprime, atât'a amenintiare? Avuti'a se fia óre unu reu, unu blastemu dela Domnedieu tramisu asupr'a ómeniloru?

Ba nu!

Nu averea in sine luata, ci folosirea gresita a averei aduce periclu pentru sufletele nóstre. Avera este binecuventare, daru dela Domnedieu, data cu scopu, cá se o folosimu spre mairia si laud'a lui. Inse déca o folosimu neintieleptiesce, numai spre indestularea pofteloru nóstre trupesci, numai spre imbuibari si desmerdatiuni, oh atunci ea este unu veninu mortiferu pentru sufletele nóstre.

Si cum trebue se folosimu averea, cá acea se nu ne aduca periclu ci fericire eterna? La acést'a ne invétia Salvatorele lumii in sânt'a Evangelia de astadi. Vindeti avuti'a vóstra — díce Domnulu — si dati elemosina, faceti vóuc pungii, cari nu se inveciescu, comóra carea nu se impucinéza in certiuri. “Elemosin'a este dara singur'a scutitória a nóstra in contra pericleloru, cari din averi amenintia sufletulu nostru.

¹⁾ Iobu XXI. 13. ²⁾ Mat. X. 24.

A nu dá din averile nóstre, multu, pucinu, câtu avemu ce-
lui seracu si lipsitu: insemnéza atât'a, câtu a retiené cu ne-
dreptulu partea seracului. Pentru cà trebue se scimu, ca déca
Domnedieu ni-a datu mai multu de câtu ni este neincungiuratu
de lipsa spre sustinerea nóstra si a familiei nóstre, ace'a ni-o-a
datu cu scopu se ajutorimu pre cei necasiti si nepotintíosi, se
redicamu beserici si se inaintamu cultulu divinuu. Averea nu este a
nóstra ci a lui Domnedieu si noi suntemu numai padítorii lui,
sierbii lui preste acea avere. „Alu meu este argintulu, si alu
meu este aurulu — dice Domnulu atotutienutoriulu“ ¹⁾, — la
profetulu Aggeu. „Séu ce avemu, ce n'am luatú? intréba sântulu
Pavelu Apostolulu.

Nu cugete nimene, cà pentru ace'a, cà va dá elemosina din
averile sale, dóra voru scadá acele. Elemosin'a este asemenea
unei fântáne cu isvóra bune, din carea, cu câtu se va scóte mai
multu si voru luá mai multi, cu atât'a se va aduná mai multa,
mai curata si mai sánatósá apa intrins'a. Cu câtu vei dá mai
multa elemosina din cas'a ta, cu atât'a te va binecuventá Dom-
nedieu mai multu si se voru inmultí din tóte partile averile
tale. Cáci însusi Mantuitoriulu lumei dice „ca totu celui
ce are se va dá lui si va prisosi!“ ²⁾ Ma chiaru la ince-
putulu santei Evgangelie de astadi, dupa ce ni recoménda
Isusu se damu averea nostra seraciloru, indata ni demanda,
cá se ne facemu pungi. Si la ce se ne facemu pungi déca
ni-am datu averea nóstra seraciloru? Chiaru pentru aceea,
ca acelea, ce le-amu datu seraciloru nu suntu perdute pentru
noi, ci le reprimimu însutitu din man'a lui Domnedieu, ca
acumu si in acést'a lume ne vinu altele mai multe in locu.
Esemplu ni este spre acést'a veduv'a din Saret'a Sidonului

¹⁾ Aggeu II. 9. ²⁾ Mat. XXV. 29.

careea nu avea numai puçinu untu de lemnu intru unu urcioru si o mâna de farina pe unu fundu de védra.

Inse ea, déca a facutu bine cu Eli'a profetulu impartasindulu si pre dinsulu din acestu pucinu nutrimentu alu seu, Domnedieu asié i-a binecuventatu farin'a in védra si untulu de lemnu in urcioru încâtu acelea nu scádeau de-si se nutriá din trinsele ea si fetiorii ei si Elía profetulu, ci din ce in ce se inmultiau si erau mai próspete.

Alfonso, regele Aragoniei fiendu intrebatu de unu cinev'a, cá ce 'si vá retiené pentru sine, déca tóte averile si-le impartiesce între seraci, respunsè: cá chiaru acele averi impartite între seraci si-le retiene pentru sine.

Sântulu Gregoriu Nazianzenulu dîce, cá nemicu nu este atátu de divinu in omu, cá facerea de bine façia cu altii. Éra sântulu Ioanu gura de auru elemosin'a, o numesce: regina — dîce acestu sântu parinte — si elu inca va fí rege si coron'a lui va fí avutiá.“ Si intru adevèru intieptulu Solomonu inca dîce ca „intieptiloru este cununa avuti'a lor“ ¹⁾ cari cuvinte Hugo asié le esplica: Avuti'a celui intieptu î-i câstiga corona nevescedîta cându dintru ace'a impartasiesce pre cei seraci si nepotintiosi.

Dar' I. m.! elemosin'a este scutitória de multe pecate nu numai pentru cei avuti ci chiaru si pentru cei mai seraci. „Din cele, ce aveti voi dati elemosina, si éta tóte suntu vóue curate“ ²⁾ dîce Isusu.

Nu ai avere multa? Ai pucinu? Da din pucinu, pucinu, dá din câtu ai celui mai nepotintiosu de câtu tine. — Isusu siedea odata in beseric'a din Ierusalimu, si privía cum arunca poporulu bani in vistieri'a besericei. Cei avuti aruncáu multu,

¹⁾ Pil. XIV. 15. ²⁾ Luca XI. 41.

și venindu un'a veduva seraca, carea nu avea mai multu decâtu doi fileri, — îi aruncă și pre acei'a în visteri'a besericei. Isusu vedienđu acést'a chiamă pre invetiaceii sei și le dîse: „acést'a veduva seraca a aruncatu mai multu decâtu toti cei ce au aruncatu în vistieria, ca toti din prisosinti'a s'a au aruncatu, éra acést'a din lips'a s'a, tóte câte a avutu a aruncatu, tóta avuti'a s'a“. ¹⁾

Déca nu ai dara alta avere, imparti-ti imbucatur'a t'a cu celu flaméndu, da unu pocalu de apa celui insetatu care nu si-o póte câscigá și ti se voru iertá multe pecate, 'ti va fi primitu inaintea lui Domnedieu.

Inse elemosin'a ni este nu numai scutitória de pericle între averile lumesci, ci totu odata și ajutatória puternica catra patri'a cerésca, despre ce în partea a

II.

Lumea I. A.! cu tóte averile sale, de aru fi acele câtu de colosali, — cu tóte dulcetile sale, de aru fi acele câtu de maretie, — cu tóte frumsetiele sale, de aru fi acele câtu de sublime: este trecatória.

Omulu este asemenea unui căletoriu, care are de a merge departe.

Caletoriulu merge cu fidelitate catra tient'a s'a. Trece printre sate și orasie Colo lucru liniscitu și cu sirguintia, cá cel'a alu albineloru în dî calda de primavéra, ici viétia sgomotósa plina de planuri, plina de idei; colo indestulire simpla, ici aspiratiuni inalte, doru de dobânda séu de petreceri

Elu arunca o privire asupr'a tuturoru acestor'a, se învalnie și elu puçinu între valurile lunei, căci astfelu face

¹⁾ Marc. XII, 44.

totu moritoriulu. Si elu 'si are ocupatiuni liniscite séu aspiratiuni mai multe; inse trece merge mai departe, căci trebue se mérga. Trece printre regiuni frumóse, raptóre, acusi printre locuri pustii si tacute, tóte le lasa in urm'a sa pâna ce in fine ajunge la tienta

Astfeliu é omulu, acestu continuu caletoriu.

'Si incepe viéti'a, acést'a caletoria la inceputu fórté frumósa si placuta, inse mai târdiu plina de valuri si greutati, plina de sperantia si insielatiuni

Valurile 'lu apuca, 'lu invertescu. Elu se lupta cu ele cu poteri próspete, ne mai folosite pâna atunci. Si căsciga avere, stare bunisióra, căci scopulu îi e maretiu: se fia férice elu si iubitii sei!

Inse pre ne simtite, elu totu trece, se duce; trecu pre lângá elu bucurii si intristari, sperantie si grigi; dñle, luni si ani — tempi indelungati, căci: elu e caletoriu.

In urma, dupa multe lupte si greutati, cu poteri debilitate si stinse — ajunge la tienta.

Si ce tienta I. A!

Tristulu mormentu!

Elu dórme liniscitu Lumea 'si continua mai departe viéti'a sgomotósa, sperantie si insielatiunile

Nu se nici cunósce, că elu lipsesce din lume. Iubitii sei póte lacriméza pucinu la trecerea lui din lume, póte 'si mai aducu amente cu intristare in câteva dñle inca de dinsulu, inse apoi?

Incepu la impartírea averei remase de dinsulu, pre carea o a căscigatu elu cu atâtea sudori si greutati; incepu lá desbaterea testamentului, la certe si póte la procese? . . . si repausatulu?

Ce-i ajungu averile? Petrecutu-l'au acele baremi pâna

la mormentu? Ba nemic'a! Nici casa, nici mosia, nici auru, nici argintu!

Singuru elemosin'a, carea o a datu din averile sale la seraci si nepotintiosi, singura ea, cá o conducatória fidela lu ascépta cu rabdare si iubire din colo de mormentu, la inceputulu vecinicie

Si câta potere are acést'a conducatória intre celelalte fapte bune!

Sântulu Augustinu dîce: „Inaintea usiei iadului sta elemosin'a, si nu lasa pre datatoriulu seu se intre in inchisórea eterna.“ Ma rescumperatoriulu lumei va dîce la judecat'a din urma: veniti binecuventatii parintelui meu, mosceniti imperati'a, carea e gatita voue dela intemeierea lumei ca amu flamêndîtu, si mi-ati datu de amu mâncatu; insetosiatu-amu si mi-ati datu de amu beutu, strainu amu fostu si me-ati primitu, golu si me-ati imbracatu, bolnavu amu fostu si me-ati cercetatu pre mine adeveru dîcu voue, încâtu ati facuțu unui'a dintru acesti frati mai mici ai mei — adeca seraciloru — mie mi-ati facutu“ ¹⁾.

Se cetesce in sânt'a scriptura, ca Iosifu vendutu fiendu prin fratii sei fû dusu in Egiptetu, unde din indurarea lui Domnedieu pentru deslegarea unui visu fû pusu prin imperatulu de mai mare preste totu Egiptulu.

Elu ajungîndu la acést'a demnitate inalta, nu petrecú tempulu cu jocuri si desiertatiuni lumesci, ci cá unu întieptu, in cei siepte ani manosi 'si facú cu sirguintia mare granarie, si le implu de bucate. Si urmându cei siepte ani nefruptiferi si fómetea infioratória nu numai preste intregu Egiptulu ci si preste tóte tierile vecine, avú deunde

¹⁾ Mat. XXV. 34—40.

nutri pre întregu Egiptulu si pre parintele si fratii sei iubiti.

Astfelu trebuie se ne portamu si noi I. m. in via. Siete ani mánosi este via. a acést'a pentru sufletulu nostru. Avuti'a, carea ni o da bunulu Domnedieu se nu o folosim spre vanitati lumesci, spre imbuibari si desmerdatiuni trectorie, cáci va veni mórtea, va veni vecinici'a cá siete ani lungi nefructiferi, unde uu vomu poté cástiga nemicu pentru sufletele nóstre. „Lucrati pâna ce este ziua — dice Isusu — cá va veni nóptea, cându nimene nu va poté lucrá.“

Se ne facemu granaria, pungi, cari nu se inveciescu, in mán'a seraciloru cá nisce întiepti, dându elemosina din multu — multu, din pucinu — pucinu, din cátu ne-a datu Domnedieu.

Multi dintre cei, cari suntu in iadu s'ar re'ntórce bucurosi la via si aru face elemosina, inse nu li este cu potintia. Pentru ei au trecutu cei siete ani mánosi, si au urmatu cei nefructiferi, fómtea infioratória, etern'a amaratiune, plánsu si scrisnire de denti . . .

Ve-amu aretatu dara I. A.! ca elemosin'a este scutitóri'a nóstra de pericle între averile lumesci. — Ca de nu vomu dá elemosina, atunci averile nóstre, folosindu-le spre imbuibari si desmerdatiuni lumesci, nu suntu alt'ceva, decâtu totu atáti'a spini inghimposi, decâtu veninu mortiferu pentru sufletele nóstre. Ve-amu aretatu intru a dou'a parte a vorbirei mele, ca din averile nóstre singura elemosin'a ne petrece din coló de mormentu ajutandu-ne a ajunge la fericire.

Fiti dara indurati facia cu cei seraci si nepotintiosi, ca: „celu ce se indura spre seracu, da imprumutu lui Domnedieu si dupa darea lui se vá respláti lui.“ Aminu.

Vasilu Criste, preotulu Zalnocului.

INSPIRAREA.

Convinsu că-su pecatosu,
Plecai genunchii josu;
Si m'am rugatu de charu,
La santulu meu altaru.

Inse a mea rugare
Nu-afă vre-o consolare,
Si-atuncia mai vertosu:
Credeamu că-su pecatosu.

Dar' cete se-adunară,
Crestinii de pre-afora
In loculu. unde eu
Cântăm lui Domnedieu.

Si-atunci sufletulu meu,
Ce-a fostu de culpe greu;
De cânturi inspiratu, ...
La ceriu-s'a redicatu! ...

Jos. I. Ardeleanu.

PEREGRINULU.

Vântulu sufla, plói'a cade —
Éra bietulu peregrinu,
Diu'a, nóptea, — baricade,
Vai si plaiuri trece linu.
Singuru ceriulu lu-protecte
Contr'a-atătoru vigelii.

Remasu singuru, cá unu rege
Pe câmpulu de batalii, —
Far' ostasi fora de tiéra,
Asiá-e bietulu peregrinu, —
Sórtea trista si amara
Lu adapa cu veninu! ...

Ce-ar fi chinulu, ce veninulu?

Numai loculu liniscitu
Se si-lu afle peregrinulu,
Cu tóte-ar' fi multiamítu.
Ei dar' cas'a-i-este ceriulu
Ér' pamentulu patulu seu; —
Inse totusiu róga bietulu
Ne-incetatu pre Domnedieu!

Da, lu-róga cu ardóre
Cáci a omului destinu, —
Pre pamentu — aibe comóre —
Este a fi peregrinu.

P. Onitía.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu:

POP'A NICULAE FEKETE-NEGRUTIU.

Gherl'a. Imprimari'a „Georgiu Lazaru.“ 1879.